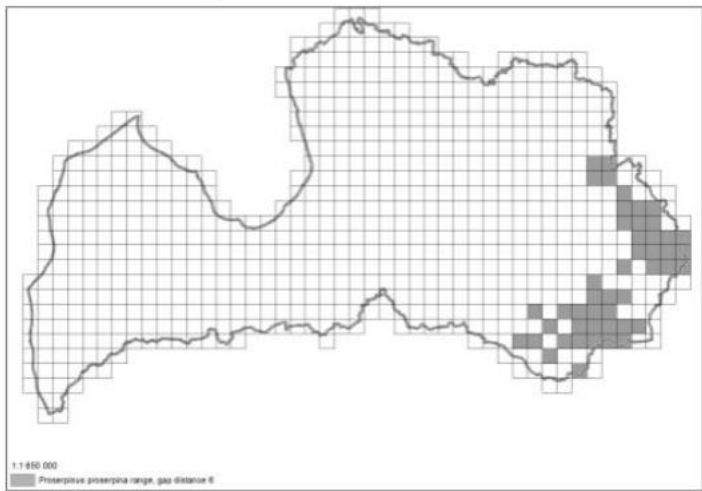

Piezīmes un atsaucis valsts līmeņa sugu aizsardzības mērķu (FRV) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods	1056
Sugas nosaukums	<i>Proserpinus proserpina</i>
Eksperts	Maksims Balalaikins
Darbs pabeigts	15.02.2024.
Vispārējās piezīmes	<p>Zobspārnu sfings <i>Proserpinus proserpina</i> ir BD IV pielikumā iekļauta suga.</p> <p>Zobspārnu sfings apdzīvo mitrājus, mitras pļavas, upju piekrasti un līdzīgus mitrus biotopus. Zobspārnu sfinga kāpuri dzīvo galvenokārt uz kazrozēm <i>Epilobium spp.</i>, bet arī uz divgadīgajām naktssvecēm <i>Oenothera biennis</i> un vītollapu vējmietiņiem <i>Lythrum salicaria</i>, attīstās no jūnija līdz augustam. Tauriņi lido maija beigās un jūnijā. Mātītes olas dēj atklātās saules apspīdētās vietās ar barības augiem. Šīs sugas kāpuru attīstība Latvijā nav pierādīta (Savenkovs 2018).</p> <p>Pirmoreiz Latvijas un arī Baltijas faunai zobspārnu sfinga atradne norādīta 1989. gadā (Savenkovs 1989). Autors atsaucas uz sugas konstatējumu 1987. gadā pašreizējā Augšdaugavas novada Skrudalienas pagasta Ilgās. Savā rakstā autors norāda “migrants”, ar jautājuma zīmi.</p> <p>Saskaņā ar Latvijas tauriņu katalogu (Savenkovs 2010) līdz 2003. gadam Latvijā bija zināmi trīs sugas novērojumi: <i>Silene</i> (Ilgas) 10.06.1987. (A.Zilspārne), <i>Indrica</i> 09.06.1996. (N.Savenkovs) un <i>Šķaune</i> 05.06.2003. (I.Šulcs).</p> <p>Latvija atrodas areāla Z perifērijā. Skandināvijā, Somijā un Igaunijā zobspārnu sfings nav konstatēts. Sastopams Lietuvā, Baltkrievijā un Dānijā. Latvijā suga atrasta tikai valsts A daļā (Ilgas, Indrica, Šķaune).</p> <p>2013. gada BD 17. panta Latvijas ziņojumā sugas sastopamība tika norādīta – 4392 km². Šis vērtējums ir uzskatāms par objektīvāko un var tikt pieņemts kā CV vērtība.</p> <p>Zobspārnu sfingam ir liels areāls, bet parasti šī suga ir sastopama mazā skaitā. Daudzos reģionos populācijas ir apdraudētas. Populāciju esamība Latvijā nav pierādīta, ir atrasti tikai 3 eksemplāri. Reti un lokāli sastopams Lietuvā (Taksona novērtējuma forma, izmantojot IUCN kritērijus un vadlīnijas, Savenkovs 2022).</p>

	 <p>1. attēls. Dati no 2013. gada BD 17. panta ziņojum: zobspārnu sfinga potenciālās sastopamības vērtējums.</p> <p>Līdz šim sugas konstatēšanai ir izmantoti UV gaismas avoti, tā ir vienīgā izmantotā metode (Savenkovs 2018). Esošie konstatējumi nav saistīti ar mērķtiecīgu sugas pētniecību un nevar sniegt objektīvu priekšstatu par sugas sastopamību valsts teritorijā.</p> <p>Lai arī FRV tabulā kā FRP uzrādās 3 atradnes (localities), tas ir ļoti nosacīts lielums, jo pastāvīga populācija Latvijā nav pierādīta.</p>
--	---

Piezīmes un pieņēmumi tabulu aizpildīšanā/izmantošanā

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Dati_FRP	
REF	Date	1989 Pirmā norāde par sugas sastopamību Latvijā (Savenkovs 1989).
	Popunit	loc (atradne)
	Min	1
	Max	1
HDV	Popunit	loc. (atradne)
	Quality & Date	P (2006)
	Min	2
	Max	2
	Trend period	1993–2006
	Trend	X
	Mag_min	40
	Mag_max	40
	Habitat period	P (2006)
	Trend	X
	Popunit_final	loc (atradne)
	Min_final	2

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
		Latvijas tauriņu katalogs (Savenkovs, Šulcs 2010, dati uz 2003. gadu).
	Max_final	2
	Trend 1993–2006	unknown
CV	Date	2013–2018
	Popunit	na
	Min	na
	Max	na
	Value	na
	Type	estimate
	Popunit_alt	na
	Min_alt	na
	Max_alt	na
	Value_alt	na
	Type_alt	na
	Method	absentData
	Trend period	2007–2018
	Trend	Unk
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Method	absentData (trūkst datu)
	Habitat period	2007–2018
	Trend	Unk
	Method	absentData (trūkst datu)
	Popunit_final	loc (atradne)
	Min_final	3 Saskaņā ar taksona novērtējuma formā, kas izveidota izmantojot IUCN kritērijus un vadlīnijas (Savenkovs 2022) sniegtajiem datiem suga ir konstatēta 3 atradnēs, tomēr nav pierādīta sugas kāpuru attīstība Latvijas teritorijā. Jāņem vērā, ka speciāli sugas pētījumi Latvijā līdz šim nav veikti)
	Max_final	3
	Trend 2007–2018	unknown
	Dati_FRR	
REF	Area	na Ir zināms viens sugas novērojums.
	Period	na
HDV	Area	1583 km ²
	Quality & period	P (2006)
	Trend	X
	Magnitude	na
	Area_final	1583 km ²
	Trend 1993–2006	unknown
CV	Area	0 km ²
	Period	2007–2018
	Trend	Unk
	Trend_method	absentData (trūkst datu)
	Area_final	4392 km ²

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
		2013. gada BD 17. panta ziņojumā piedāvātais sugas sastopamības areāls var tikt uzskatīts par optimālāko potenciālo sugas sastopamības novērtējumu.
	Trend 2007–2018	unknown
	Lēmumi_FRP	
	Variants (8. attēls)	1. variants.
	1. Klimata pārmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na
	Lēmumi_FRR	
	Variants (8. attēls)	1. variants.
	1. Klimata pārmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na

Literatūra un informācijas avoti

Savenkovs N. 2018. Īpaši aizsargājamās un reti sastopamās tauriņu sugas Latvijā. Daugavpils Universitātes Dabas izpētes un vides izglītības centrs: 32 lp.

Savenkovs N., Šulcs I. 2010. Latvijas tauriņi. Katalogs. Latvian Lepidoptera. Catalogue. Eesti Lepidopteroloogide Selts, Tallin, 176 pp.